

Klic TRIGLAVA

Leto II.

27. februarja 1949.

Štev. 15.

KOČKA še ni padla

Zapadne demokratske velesile in Sovjetska Zveza so se sporazumele, da pomovno poizkušajo doseči soglasje v pogledu sklenitve mirovne pogodbe z Avstrijo, ki je poleg Nemčije in Japonske še vedno v "vojnem stanju". Toda razgovori ne potekajo po željah zapadnih demokratov, ki so računali, da je sedaj po sporu Tito-Kominforma ugođen trenutek, da pridobijo Sovjete za svoje stališče, da ostanejo avstrijske meje iz leta 1938 neizpremenjene, to je s Koroško v Avstriji. Zapadne velesile so računale, da bodo Sovjeti topot odpovedali podporo jugoslovanskim zahtevam po priključitvi, kar pa Sovjeti niso hoteli storiti. Zakaj, bo morda nekoliko razvidno iz nadaljnjega razglabljanja. Sovjeti so složno podprli Tita, kot so jih Titovi delegati složno podpirali pri zasedanju Skupščine Združenih Narodov v Parizu kljub sporu Tito-Kominforma.

Zapadni državniki so predčasno oporekali Jugoslaviji pravico na Koroško predvsem iz razloga, ker je sedanji jugoslovanski režim komunistični, torej pro-sovjetski, in bi se s priključitvijo razširilo področje komunističnega vpliva proti Zapadu, medtem ko so po drugi strani upali pridobiti s tem Avstrijo v svoj krog. To je bilo v času vseobče tekme med Zapadom in Sovjeti po pridobitvi čimvečjega vplivnostnega področja v Evropi. Danes je položaj, gledan skozi očala zapadnega državnika nekoliko drugačen.

Po sporu Tito-Kominforma je postal Tito na Zapadu spet zanimiv in so ga odnoso ga še opisujejo kot upornika proti Moskvi, kot voditelja "kmetijskih nacionalistov" v Jugoslaviji, kot doslednega socialista a ne komunisti, morda celo za "nacionalnega komunisti". Časopisna kampanja proti Titu je v večji meri prenehala in angleški strokovnjaki pomagajo pri izgradnji Titovega petletnega gospodarskega načrta, medtem ko so bile sklenjene dalekosežne trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Anglijo ter USA. Nek komentator je celo dejal, da Tito počasi in previdno pelje Jugoslavijo na stran Zapada.

Avstrija je članica Marshallove družine narodov in prejema obilno pomoč. Postopki sovjetskih okupacijskih oblasti v Avstriji so Avstrijce razočarali, tako, da ne more biti nevarnosti komunističnega vpliva, preje nacističnega.

Zapadnjaki imajo interes poglobiti razdor med jugoslovanskimi Titovci in Komformisti, kajti ta razdor je imel že obilne posledice v drugih sovjetskih satelitskih državah kot Poljski, Romuniji in Bolgariji, pa tudi Čehoslovaški kjer se sedaj trudijo pridobiti za sodelovanje nekdanje stranke, ki so jih uradno že pokopali. Na Poljskem je nastal s "Titovcem" Gomulko celo razdor v samem Centralnem Komitetu Kompartije. Ta razdor ne samo vpliva, da se položaj za Železno zaveso ne more urediti in napraviti iz sovjetskega bloka udarno enoto, ki bi ogrožala Zapadno Evropo.

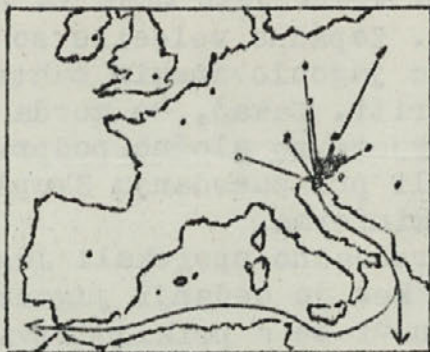
Zakaj ne bi Zapadne sile v takem položaju pristale na priključitev Koroške Jugoslaviji? To je samo en adut več v njihovih rokah, ako že ho dijo po spolzki poti spreobračanja Tita v lojalnega zaveznika.

S tem bi tudi ne mogle preveč vznemiriti Avstrijcev, ki dobro vedo, da so naše zahteve po Koroški upravičene z etnografskega in gospodarske ga stališča. Ako zapadne sile resnično računajo z Združenimi Evropskimi Državami v bodočnosti in ako že danes skušajo urediti gospodarski polo žaj v Zapadni Evropi na način, ki ji najbolj odgovarja, potem bodo mo = rale preje ali sleje pristati tudi na pravilno rešitev koroškega vpraša nja v interesu gospodarske stabilnosti Srednje Evrope. S tem se bo en = krat za vselej končal tudi stoletni spor med Slovenci in Avstrijci in bo sta oba naroda lahko v prijateljstvu sodelovala na tem važnem evropskem predelu v korist obeh narodov.

Podobna je naravna usoda Trsta, ki ga Zapadni demokrati ponovno za = htevajo za Italijo. Trst nima v Italiji nobenega zaledja, ker je to za = ledje sedaj že vrnjeno Sloveniji in bi bil Trst mrtev pristan za Srednjo Evropo, k kateri teži tako Trst kot vsa Slovenija kot njegovo naravno zaledje. Italijanska aneksija Trsta bi pomenila le zadostitev teženj i = talijanskih šovinističnih in imperialističnih krogov, ne pa italijanske ga naroda, ki želi živeti z Jugoslavijo sedaj in v bodoče v dobrem so = sedstvu. Z ponovno italijansko zasedbo Trsta vprašanje ne bo rešeno in bo v bodočnosti spet in spet na programu, dokler se ne reši na način, ki je pravičen za slovenski narod.

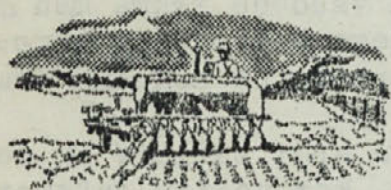
Stanič Ivan

Skica Slovenije in pa prikaz pomembno = sti slovenskega o = zemlja za Evropo in njeno gospodarstvo

---00000000---

sta bili natisnjeni na božičnih voščilih, ki so jih izdali slovenski študentje v Madridu v Španiji.

Javno mnenje

Ker je precejšen odstotek Slovencev v Angliji za = poslen na poljedelstvu - "agriculture workers" - , ne bi bilo napačno, ako tudi temu, za človekov obstoj važnemu činitelju, posvetimo nekaj mi sli za pravilno pojmovanje.

Boj za obstanek in gospodarski napredek postaja iz leta v leto večji. To čutijo vsi stanovi, ki se hočejo vsled tega z vsemi sredstvi pripra = viti in usposobiti za čim uspešnejšo borbo za kruh. Kot pri vsakem po = klicu, tako tudi pri kmetijstvu prevladuje že davno spoznanje, da se vzdr ži v viharju krize le tisti, ki se svoje stroke temeljito izuči in na = preduje z duhom časa. Kar so znali naši dedje, to je bilo za takratne prilike mogoče zadostno, medtem ko danes v marsikakem oziru več ne zado šča.

Kmetijstvo sedanjega časa ni več ono, kar je bilo pred sto leti, na predek zadnjih desetletij v kmetijstvu je ogromen, skoraj bi rekel fan = tastičen. Ta panoga je torej napredovala in tudi napreduje z vsakim dne vom. Tega se zaveda sleherni kmetovalec in zato stalno teži za izboljša njem. Zaveda se, da je sicer obsojen na propast.

V deželah, kjer je kmetijstvo na ^{ra}višji stopnji razvoja, vidimo, da izvira gospodarski napredek ravno iz dejstva, da je v teh deželah poleg

/Na sliki je novi tip stro ja, ki opravi poljska dela./

drugih panog kmetijsko-strokovno šolstvo zelo razvito in se ga kmetje pri dno poslužujejo. Ravno to njihovo stremljenje po strokovni izobrazbi in izgrajevanju v kmetijstvu jim daje prednost, da so pred nami, obenem pa seveda tudi v boljšem gmotnem položaju.

Res je, da je naš kmet v splošnem siromašen in da je navezan na ozke gospodarske razmere, vsled česar nikakor ne moremo od njega zahtevati istih gospodarskih uspehov, katere vidimo pri metu v drugih deželah. Vsakdo ve, da slovenski kmet ne bo najbrže nikdar uspel pokazati slične uspehe, toda tudi njemu je še odprta pot do večjega napredka in blagostanja.

Eden izmed glavnih vzrokov, da naš kmet ni dosegel tolikega uspeha, kot bi ga sicer mogel z ozirom na toliko razširjenost, je, da kmetje niso imeli nujno potrebnih kmetijskih organizacij, s katerimi bi si izboljšali svoj položaj in s tem tudi produkcijo. Od postoječih pa so zahtevali takojšen uspeh. Kmetje premalo upoštevajo dejstvo, da zahtevajo razni ukrepi pri kmetijstvu sorazmerno največ časa predno obroke sadove. Melioracije ali investicije truda in kapitala pokažejo svoje uspehe šele po dolgih letih vestnega, preizkušenega in marljivega dela.

Naš kmet je sicer res razsoden in bister, toda glede kmetijsko pospešujočih organizacij - nezaupljiv in nepotrpežljiv. Dela natančno, a njegov račun navadno ne sega preko dobe enega leta. Zato bi se moral otresti nezaupanja in vstopiti brez bojazni v kmetijske organizacije, zavedajoč se, da bo z dvigom organizacije kmetijstva dvignil tudi sebe. Pred seboj bi moral imeti vedno težnjo k napredku. Res pa je, da tovrstno delo - kot sem že dejal - na temelju kmetijskega napredka in blagostanja zahteva trdo in dolgotrajno delo, a je pozitivno in prinaša sadove ter zato uspešno.

P.L.

Počta

LJUBLJANA.- Namesto božičnih drevesc, ki jih je oblast prepovedala, so pričeli uvajati "novoletno jelko".

Karmeličanski samostan mislijo podreti. Pravijo, da potrebujejo prostor za gradnjo novih hiš.

Izhajati je začel poseben "Bilten" ofarskih duhovnikov.

Nivo univerze je padlo na srednješolsko raven. Dr.Drofe = nik je zaprt. Dr.Tomšič, ki je poučeval mednarodno pravo na gospodarski fakulteti, je bil prisiljen odstopiti.

Po knjigarnah je vse polno marksistično-leninistične literature in - Tavčarjev "4000" - pred Cankarjem.

LJUBLJANA.- Ja Polk na trgu skoraj ni, čeprav jih ni nikdar primanjkovalo. Sladkorja ni, čeprav je v prosti prodaji. V Zagrebu se ga dobi po 100 din za kg. Vino v steklenicah po tričetrt litra stane 95 din. Plače pa znašajo po mestih komaj 3.000 din mesečno.

Moški hodijo okrog neobriti, ker primanjkuje britvic.

MARIBOR.- Pri montaži turbin na "Otoku" so zaposleni nemški inženirji, čeprav je naših dovolj.

CELJE.- Eden najbolj nepriljubljenih ljudi je direktor cinkarne Vidmajer, ki svoje osebne račune poravnava z OZNO.

KRANJSKA GORA.- Iz obupa nad žalostnim stanjem doma je izvršil samomor gostilničar Mrak Alojz.

METLIKA.- Državni organi nasilno odvzemajo kmetom prasice. Toda v okolici Metlike so bili ljudje tako razdraženi, da so zgrabili miličnika Rajerja in ga vrgli v svinjak. Malo je manjkalo, da ga niso obesili.

LJUBLJANA.- Kdor še ne ve, bo presenečen, ko bo zvedel, da po Aleksandrovi cesti vozi - tramvaj.

SV.TROJICA PRI MARIBORU.- OZNA je prignala v grad Hrastovec veliko družin, ki bodo prepeljane v Makedonijo.

Slovenske "udarne mladinske brigade" se nahajajo v Makedoniji pri gradnji nove električne centrale.

LJUBLJANA.- "Matjažev glas" trdi, da gleda Edvard Kocbek z zaskrbljeno = stjo v bodočnost in da si natrpal stanovanje s starimi križi in nabožnimi slikami. Kocbek je bil pred vojno "prepričan" krščanski socialist.

"Matjažev glas" navaja tudi sledeče "tovariše" kot oznaške udarnike: Kotar Alojzij, Keržič Albin, Osolin Franc in Šerjanc Anton - vsi iz kemične tovarne v Ljubljani; Nahtigala Slavka in obratovodjo Jakopiča iz "Štore"; športnike Kroupa Aco, dr.Ernesta Nagy in dr.Bronislava Skaberne.

MÜNCHEN.- Prišel je izhajati nov slovenski tiskani emigrantski časopis z naslovom "SLOVENIJA", ki nosi podnaslov "Z vero v Boga za narod in domovino!" ter je priloga "SLOGE", ki izhaja v ameriški zoni. Naslov redakcije je: "SLOVENIJA", München 13, Agnesstrasse 46/II., naroča pa se ga pri g.Selak Petru, Miners Hostel, Hirwaun, Nr.Aberdare, Glam., S.Wales.

Iz programa novega časopisa navajamo nekaj odlomkov:

"SLOVENIJA" naj bi bila glasnik slovenske narodne suverene države! Slovenski narod hoče biti enakopraven z drugimi evropskimi narodi, hoče biti na svoji zemlji svoj gospod, hoče v svoji lastni suvereni državi razviti vse svoje naravne sile in zmožnosti, hoče gojiti svojo narodno kulturo in svoje narodno gospodarstvo. Nočemo biti več hlapci. Hlapčevanja je bilo že dovolj v naši grenki zgodovini.

V svoji lastni državi hočemo združiti vse slovenske narodno ozemlje. Združena Slovenija je naš cilj! Temu cilju hočemo posvetiti vse svoje skrbi, vse svoje sile. Tudi naše ločene brate, koroške Slovence, Primorce in Tržačane želimo pripeljati v domačo hišo, v narodno državo, da ne bo več nevarnosti za njihov narodni obstoj. Temu cilju se ne bomo nikdar odpovedali, pa naj pride karkoli, ker se temu ni nikdar odpovedal naš narod po svojih zakonitih predstavnikih.

Nismo pa zanešenjaki in sanjači, Računamo z razmerami, kakršne so."

"Za nas obstojajo moralne in pravne obveznosti do skupne države jugoslovanskih narodov - Jugoslavije. Mi hočemo ohraniti to državo, kot državo svobodnih, enakopravnih Srbov, Hrvatov in Slovencev in ostanemo zvesti naši narodni tradiciji, ki je našla izraza v deklaraciji Slovenskega narodnega odbora z dne 29.10.1943. Mi želimo to zvezno državo enakopravnih narodov graditi, ne pa razbijati.

Zavedamo se, da njen obstoj ni odvisen samo od Slovencev. Smatramo, da je zadnji čas, da pride do sporazuma med jugoslovanskimi narodi na temelju krščanske etike in na medsebojnem in vzajemnem priznavanju narodne suverenosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Če bi se pa kdaj ta jugoslovanska državna skupnost razbila, česar ne želimo in za kar nočemo nositi odgovornosti, bomo seveda Slovenci primorani iskati drugih državnih zvez. Toda iskali in izbrali jih bomo vedno le pod pogojem, da bo zavarovana naša narodna suverenost na vsem slovenskem ozemlju."

"Naša pozitivna narodna postavka v emigraciji je naš narodni odbor s predsednikom Dr.Krekom. Naša enotnost in strnjenost za tem predstavništvom nam bo dala ugled pred drugimi narodi, bo pa tudi naše najboljše jamstvo, da bomo kdaj dosegli naše narodne cilje. Kakor pa je potrebno, da se vsi Slovenci zbiramo okrog svojega narodnega predstavništva, prav tako pa bi se moral ta na splošno in iskreno željo z vedno večjo dejavno = stjo in sposobnostjo uveljavljati med nami in v svetovni javnosti. Potrebno bi bilo, da udeležene stranke revidirajo sestav tega odbora, potrebno bi bilo, da se pritegnejo v odbor in k sodelovanju tudi predstavniki ši =

rokih krogov slovenske mladine, ki se je v vojni in po vojni izkazala v svoji neustrašeni, požrtvovalni in često krvavi borbi za narodne ideale. Tako narodno predstavništvo bo imelo mnogo večji ugled in oporo v vseh emigrantskih krogih. Za njim bo stala strnjena emigracija in zasušnjem do movina.

Slovenska emigracija mora postati dejavna na vseh poljih, na političnem, kulturnem in gospodarskem. Ona ne sme spati spanje pravičnega, ne sme biti jalova.

Ko se bomo vrnili v domovino, bomo morali dajati vsi o svojem delu v tujini račun. Skrbimo, da naš račun ne bo negativen."

Uredništvo "Klic Triglava" pozdravlja "Slovenijo" in izraža prepričanje, da bodo Slovenci bodisi v emigraciji ali doma s svojo strnjenostjo in dejavnostjo in po načelih, ki jih postavlja tudi "Slovenija" dosegli v daj Bog čim skorajšnji bodočnosti svojo nacionalno in politično svobodo. Letošnje leto mora biti v znamenju dela in priprav nanjo.

TRST.- "DEMOKRACIJA" pobornik slovenske misli na Svobodnem Tržaškem Ozemlju in glasilo Slovenske Demokratske Zveze je slovenski javnosti dobro poznan tednik. Pomagajmo nacionalnim Slovincem v Trstu v njihovi borbi za naše pravice z naročbo "Demokracije". Pišite na uredništvo: Gorica, Riva Piazzutta 18. Naročnino lahko pošljete potem Angleške Banke.

BEDFORD.- V soboto 19.februarja sta se v katoliški cerkvi v Rigmondu pri Bedfordu poročila gđc.REŠEK MARICA, doma iz Device Marije v Polju pri Ljubljani in g.POGAČNIK JOŽE, doma iz Radovljice na Gorenjskem. Navzoča sta bila nevestina mati ga.Rešek Fani in nevestin brat g.Rešek Franci. Poročne obrede je izvršil slovenski župnik v Angliji č.g.Ignacij Kunstelj.

To je v Angliji prva poroka slovenskega begunskega para, ki mu v satukajšnja slovenska javnost želi mnogo sreče in uspeha! Iskreno čestitamo!

DENKLINGEN.- /Nemčija/ "Naznanjam vam da po dolgem času je prispel ta Vaš dragoceni paket. Se vam prav lepo zahvaljmo jast in ga/?/ Hermina za vaše osečanje do nas bolesnih tuka najlepša hvala vsima in Bog naj vam povrne in naj da ljune ga zdravja in sreče na temu in na onemu svetu še enkrat hvala. Pošilja Blaško Kristjan."

To je pismo, ki ga je prejel upravnik "Socialnega Sklada 29.oktobra". Paket je prispel v januarju. Enako je potrjen prejem paketa poslanega g.Š.D. v Düsseldorf, ki študira na univerzi pod zelo težkimi okolnostmi.Še ni potrdila o prejemu paketa poslanega v Avstrijo.

Za Sklad so darovali: g.P.S. iz Hirwauna 10/-; g.V.A. iz Milton v Wichwooda 10/- in g.F.V. iz Berwick-on-Tweed-a 3/-. Darovalcem srčna hvala za njih razumevanje naloge, ki jo vrši "Soc.Sklad 29.oktobra".

Slovenci! Ne pozabite naših bolnikov, invalidov in študentov, ki se bore z velikimi težavami po DP-taboriščih! Vsi oni morajo biti predmet naše pomoči in bratske ljubezni!

----- oooooo -----

V Budimpešti so komunisti obsodili na dosmrtno robižo katoliškega kardinala Mindszenty-a, obtoženega, da je pripravljaval prevrat v Madžarski in odstranitev sedanje ga komunističnega režima s pomočjo ameriške vojske. Kardinal je obtožbe "priznal", enako kot so jih "priznale" do slej še vse žrtve komunističnih režimov v Vzhodni in Srednji Evropi. Kardinal se je nahajal tri mesece v zaporu predno se je pojavil pred sodiščem. Že pred aretacijo je opozoril svet, da bodo vsa njegova priznanja v slučaju aretacije pod vplivom nečloveškega pritiska in muk.- Kot priznavajo komunisti sami, je bil kardinal obsojen

zaradi odločnega stališča Katoliške Cerkve napram sedanjemu režimu v Madžarski. Komunisti so ga obtožili, da je hotel izpremeniti sedanje stanje s pomočjo Habsburžanov, bivših vladarjev Avstro-Ogrske monarhije. - Madžarska vlada je tudi zahtevala odpoklic ameriških diplomatov iz Budimpešte, kar je vlada USA storila, čeprav je izjavila, da je proces proti kardinalu brez podlage in dejanje v nizu gonje proti veri, ki jo izvajajo komunisti v vseh okupiranih deželah. Tako Truman kot Bevin sta odločno obsodila značaj procesa in značaj sodišča samega. Po izrečeni obsodbi je podal papež javno izjavo pred množico na Trgu sv. Petra in potrdil nečloveško ravnanje s kardinalom.

- - - 000 - - -

Atlantski Pakt postaja resničnost kljub vsem težavam, ki so grozile njegovi izvedbi. Pakt ne more vsebovati določbe, da bo USA napovedala v slučaju napada na eno izmed podpisnic vojno, ker ima to pravico samo se nat. Kompromisna rešitev je besedilo, ki pravi, da bo USA napovedala vojno, ako senat odobri. To pa izgleda več kot gotovo. Paktu se je pridružila Norveška in s tem dokončno opustila misel na poseben Skandinavski Pakt med Švedsko, Dansko in njo. Danska bo verjetno sledila Norveški, ki je zavrnila sovjetsko ponudbo za sklenitev nenapadalnega pakta.

Bevin pripravlja sedaj takozv. Sredozemski Pakt, ki bo povezan z Atlantskim. - General Eisenhower, poveljnik ameriških sil med poslednjo vojno, je postal načelnik združenih štabov ameriške vojske, mornarice in letalstva. - USA misli ustvariti v Tripolitanijski/Sev. Afrika/ svoje letalsko in pomorsko oporišče, odkoder bodo ameriški bombniki mogli doseči Moskvo in celo predele severno od nje brez pristanka, medtem ko bo mornarica pazila na Dardanele.

Ameriške tehnične sile so obkolile SSSR z aparati, ki bodo ugotavljali vsake malo večje zemeljske tresljaje, ki bi pomenili, da SSSR preizkuša kaka atomska orožja. Ustanovljen je poseben oddelek za preiskavo, koliko so napredovale druge države v pogledu atomske energije.

Stalin se je pnučil, da razgovarja s Trumanom v pogledu trajnega miru na svetu. Truman je ponudbo odbil, dokler Sovjeti ne ukinejo bloka de Berlina.

Ameriški poveljnik v Nemčiji je dal sovjetski misiji za obiskovanje DP taborišč 14 dni časa, da odide iz ameriške zone.

Vojni arzenal Združenega Kraljestva /Commonwealth/ bo Avstralija, ki bo masovno izdelovala letala na reakcijski pogon, radijsko vodene izstrelke in strelivo.

V Ameriški zoni Nemčije je bila odkrita sovjetska vohunska mreža in pred vojno sodišče je bilo postavljenih dvajset ljudi, večinoma Sudet = skih Nemcev.

Francoski komunistični vodja Thorez je izjavil, da se francoski komunisti ne mislijo boriti v slučaju sovjetskega vdora v Francijo in da bo do storili isto, kot so storili komunisti na Poljskem, Romuniji in Jugoslaviji.

Zunanji ministri Zapadne Evrope so se sporazumeli, da vzpostavijo Evropski Odbor, sestavljen iz vlade in parlamenta, ki se bo sestajal enkrat na leto v Strasburgu. Parlament bo le posvetovalno telo, ki bo dajalo svoja priporočila ministerskemu svetu, ki lahko vetira vsako debato parlamenta po vprašanjih, ki jih smatra za škodljiva za Zapadno Unijo.

----- 0000 -----

"Klic Triglava" izhaja 14-dnevno. Naročnina: 6/- četrletno. Naslov: "Klic Triglava", Miners Hostel, Twogates, Tamworth, Staffs., England. -

Pozivamo naročnike in ostale Slovence, da s svojimi dopisi sodelujejo pri listu! "Klic Triglava" je odprt vsakomur!